Groengordel Soesterkwartier

Beheerplan 2020-2030

Afdeling Leefomgeving
8 oktober 2020

Concept

Stad met een hart

Amersfoort

Inhoud

1 Inleiding ... 4

1.1 Aanleiding ... 4

1.2 Doelstelling ... 4

2 Huidige situatie ... 5

2.1 Gebiedsbeschrijving ... 5

2.2 Scope beheerplan ... 8

2.3 Kaders en randvoorwaarden gemeente ... 8

2.4 Projecten die impact hebben op het gebied ... 9

3 Terugblik beheerplan 2010-2020 ... 10

3.1 Functiezonering en hoofdthema's als beheerleidraad ... 10

3.1.1 Resultaten deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg ... 11

3.1.2 Resultaten deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat ... 11

3.1.3 Resultaten deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg ... 12

4 Participatieproces bij het opstellen van het beheerplan 2020-2030 ... 13

4.1 Bewonersbijeenkomsten ... 13

4.2 Wensen en ideeën bewoners ... 13

5 Beheervisie 2020-2030 ... 15

5.1 Koers gehele groengordel ... 15

5.2 Streefbeelden per deelgebied ... 24

6 Werkplan 2020-2030 ... 26

6.1 Eenmalige maatregelen ... 26

6.1.1 Groene maatregelen: Thema 1. Natuur en beleving ... 28

6.1.2 Blauwe maatregelen: Thema 2. Water en klimaatbestendigheid ... 29

6.1.3 Grijze maatregelen: Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen ... 30

6.2 Beheer en onderhoud ... 39

6.2.1 Veiligheidsmaatregelen in het kader van wetgeving ... 39

CONCEPT

6.2.2 Overige aandachtspunten en werkwijze 39

6.3 Rol kerngroep beheerfase..... 41

6.3.1 Meedenken 41

6.3.2 Meedoen 41

Bijlagen..... 42

1 Verslagen bewonersbijeenkomsten..... 42

2 Kaders en randvoorwaarden..... 42

CONCEPT

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Hoe we dat aanpakken en welke doelen we hierbij nastreven, is voor de groengordel in het Soesterkwartier vastgelegd in het integrale beheerplan "*Wijkpark waar beleving, gebruik en natuur samengaan*". Dit beheerplan is opgesteld voor de periode 2010-2020. Het huidige document is een actualisatie hiervan. Het bevat een terugblik op het oude beheerplan en een nieuw beheer- en werkplan voor de komende tien jaar. We brengen de uitdagingen en kansen van nu in beeld en schrijven op wat we belangrijk vinden voor de nabije toekomst. Het geactualiseerde beheerplan 2020-2030 vormt hiermee dus een aanvulling op het beheerplan van de afgelopen tien jaar. Het beheer en onderhoud in het oude beheerplan werkt door op de plekken waar we geen wijzigingen voor ogen hebben. Op die plekken blijft het oude beheerplan dus van kracht.

1.2 Doelstelling

Het geactualiseerde beheerplan biedt handvatten voor het beheer en onderhoud van de groengordel in het Soesterkwartier voor de periode 2020-2030. Het is een beheerplan waarin de bewoners, gebruikers en eigenaren van gronden in het gebied zich zoveel mogelijk herkennen.

Dit document bestaat uit de volgende deelproducten:

1. Een beschrijving van de huidige situatie en het participatieproces om te komen tot een geactualiseerd beheerplan;
2. Beheerplan 2020-2030 met een terugblik op de afgelopen periode, en een beheervisie en doelstellingen voor de komende periode;
3. Werkplan 2020-2030 met kaartmateriaal van uit te voeren maatregelen en werkzaamheden, uitgewerkt per thema en deelgebied;
4. Financiële meerjarenplanning 2020-2030.

CONCEPT

2 Huidige situatie

2.1 Gebiedsbeschrijving

De groengordel Soesterkwartier ligt op de overgang van de hoge zandgronden van de Utrechtse Heuvelrug naar de lager gelegen kleigronden van de Gelderse Vallei. De groengordel is het belangrijkste grote groengebied in de verder relatief versteende woonwijk Soesterkwartier. De groengordel valt onder het stadsgroen (kaart 1) en is bestemd voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuur en landschap. Met de functies sport, recreatie en groen heeft het gebied een multifunctioneel karakter. De groengordel fungeert als groen stadspark en ontmoetingsplek voor de wijk. Aan de noordkant van het gebied bevindt zich een ecologische verbinding. Via de lijnbeplantingen van de Amsterdamseweg en Soesterweg en het groengebied Birkhoven-Bokkeduinen is de groengordel verbonden met de rest van het groen in Amersfoort.

Kaart 1. Concept-groenstructuurkaart met de groengordel Soesterkwartier als stadsgroen.

De huidige situatie van het openbaar gebied vormt het vertrekpunt voor de vernieuwing van het beheerplan (kaart 2).

Kaart 2. Bestaande situatie groengordel Soesterkwartier 2020.

Huidige functies in de groengordel:

Speel- en sportplekken
In de openbare ruimte van de groengordel zijn meerdere speel- en sportplekken aanwezig: speelplekken aan de Enk, Larixstraat en IJsselstraat, de speelplek en het trapveld aan de Dollardstraat en het Johan Cruijff Court nabij de Amsterdamseweg.

Sportclubs en verenigingen
Buiten de openbare ruimte zijn er meerdere sportclubs en verenigingen gehuisvest in de groengordel: Muziekvereniging Hosanna, Voetbalclub KVVA, Tennisvereniging Soesterkwartier, Speeltuin De Rivierenwijk, Dahliavereniging de Amerbloem, Vlindertuin Papillon, Korfbalvereniging Soesterkwartier, Gymzaal en Volkstuinvereniging Vreeland.

Scholen en kinderopvang
In de groengordel zijn enkele scholen en een kinderopvang aanwezig: Kinderopvang Ska-kindcentrum de Puntmuts, Basisschool ’t Anker met Peuterschool ’t Kleine Anker en Da Vinci Eemland. Deze locaties vallen niet onder het openbaar gebied.

Bewoning in de groengordel
Naast de zeven appartementengebouwen aan het Vreeland, worden de voormalige Rafaelkerk aan de Dollardstraat 127-129 en de voormalige school aan de Larixstraat 50-68 inmiddels ook bewoond. Ook deze locaties vallen niet onder de openbare ruimte.

Het beheerplangebied groengordel Soesterkwartier wordt net als bij het vorige beheerplan begrensd door de Amsterdamseweg-Puntenburgerlaan-Noordewierweg-Dollardstraat-Vreeland-Larixstraat-Enk-Soesterweg-spoorlijn. Het gebied wordt doorsneden door vijf wegen: de Plataanstraat, de Twentseweg, de Berkelstraat, de Merwedestraat en de IJsselstraat.
De groengordel bestaat uit de volgende drie deelgebieden: 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg,
2. Twentseweg - Merwedestraat en 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg (kaart 3).

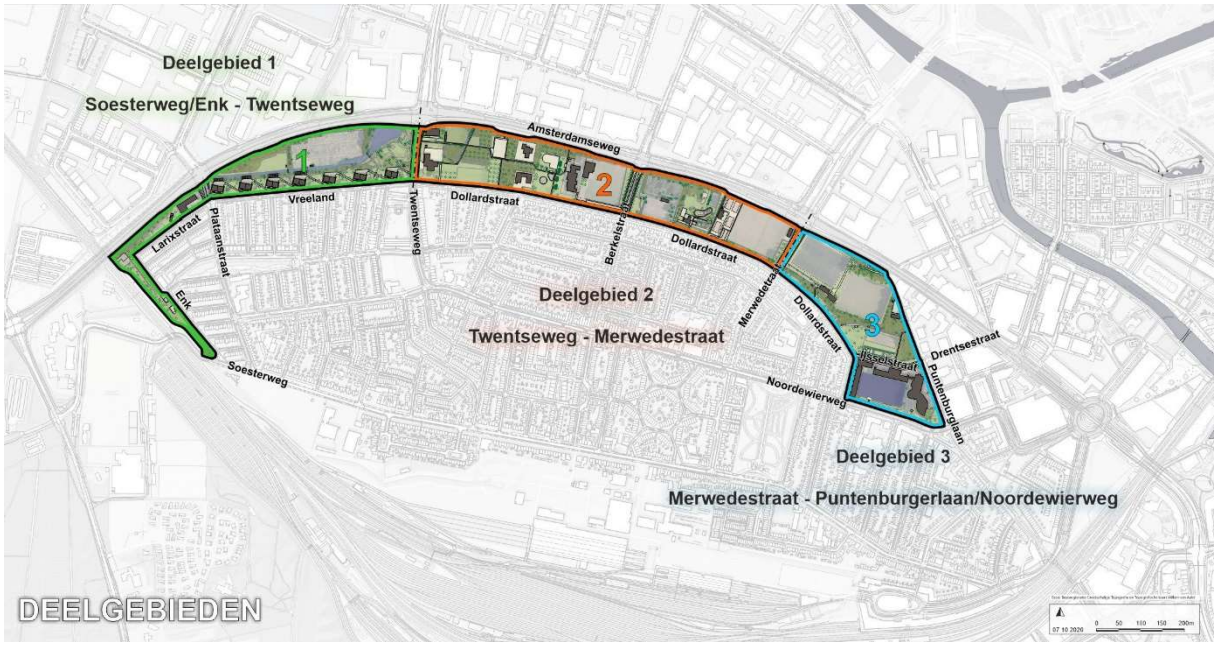

Kaart 3. Drie deelgebieden groengordel Soesterkwartier.
(begrenzing beheerplangebied: zwart omrand gebied).

2.2 Scope beheerplan

Het beheerplan heeft betrekking op het beheer en onderhoud van de gehele openbare ruimte in de groengordel Soesterkwartier. Het gaat ook om herstel- en omvormingsopgaven voor groen (o.a. bomen, bosplantsoen, heesters, hagen en andere groenbeheergroepen), blauw (o.a. water) en grijs (o.a. verhardingen). Zaken die te maken hebben met een ontwikkelingsvisie, (her)inrichtingsopgave, het realiseren van groene verbindingen naar andere gebieden en/of bestemmingsplanwijziging voor de groengordel zijn niet opgenomen in het beheerplan.

Lang niet alle delen van de groengordel vallen onder het openbaar gebied, dat in beheer en onderhoud is bij de afdeling Leefomgeving van de gemeente Amersfoort. Kaart 4 geeft een beeld van de privaatrechtelijke terreinen in de groengordel. Het gaat onder andere om buiten- en binnensport-, volkstuin-, speeltuin- en onderwijslocaties. De voorzieningen binnen de groengordel die in eigendom en/of beheer en onderhoud zijn bij derden vallen niet onder de scope van dit beheerplan. Dit geldt ook voor SRO-terreinen.

Kaart 4. Privaatrechtelijke terreinen groengordel Soesterkwartier.

2.3 Kaders en randvoorwaarden gemeente

Als gemeente hebben we in beleid vastgelegd wat we belangrijk vinden voor Amersfoort als geheel en voor de leefbaarheid in wijken. Het beheerplan van de groengordel Soesterkwartier vloeit voor een groot deel voort uit eerder gemaakte beleidskeuzes. Zo is in de Groenvisie en Bomenleidraad vastgesteld hoe belangrijk de groene waarden zijn voor de stad, iets waar we vanzelfsprekend rekening mee houden bij het opstellen van dit beheerplan. De afgelopen jaren is ook steeds duidelijker geworden dat het van groot belang is om in te zetten op klimaatbestendigheid (het verminderen van hittestress), vergroening, biodiversiteit en recreatie in de stad. Er is rekening gehouden met onder andere de volgende beleidskaders, visie- en uitvoeringsdocumenten en randvoorwaarden: Bestemmingsplan Soesterkwartier, Groenvisie, Bomenleidraad en Groenkaart. Zie bijlage 2 voor meer informatie.

Financiën

Voor de uitvoering van eenmalige maatregelen is gedurende de beheerplanperiode jaarlijks een budget beschikbaar van € 25.000,- tot € 40.000,- exclusief BTW. Indien mogelijk benutten we voor de realisatie van het beheerplan aanvullend ook andere financieringsbronnen. Hierbij wordt gedacht aan subsidie vanuit de gemeente Amersfoort (uitvoeringsbudget Groenvisie, buurtbudget), Waterschap (afkoppelen

regenwater, waterberging), Provincie Utrecht et cetera. Het dagelijks beheer en onderhoud is geborgd in het wijkonderhoudsbestek Soesterkwartier-De Isselt.

2.4 Projecten die impact hebben op het gebied

Gedurende de totstandkoming van het beheerplan 2020-2030 spelen er enkele andere opgaven die positieve en/of negatieve consequenties kunnen hebben voor dit beheerplan:

Soesterkwartier. Diverse ontwikkelingen

In de wijk het Soesterkwartier vinden meerdere ontwikkelingen plaats. Enkele van deze ontwikkelingen kunnen de inrichting en het beheer van de groengordel beïnvloeden:

- Wijkklimaatplan Soesterkwartier: in dit plan worden de ambities bepaald op het gebied van klimaat-adaptatie in de wijk. Omdat het klimaat verandert, krijgen we te maken met meer en heviger regen-buien, zeespiegelstijging, periodes van droogte en periodes van hitte. Door ons aan te passen (adap-teren) aan het klimaat, kunnen we onze leefomgeving aangenaam houden;
- Regiodeal Vitale Wijken: Amersfoort, Utrecht, Zeist en Nieuwegein werken samen met de provincie aan het verbeteren en integraal ontwikkelen van een aantal wijken. Per wijk wordt gekeken wat deze nodig heeft. In Amersfoort gaat het om de ontwikkeling van de wijken Langs Eem & Spoor en het Soesterkwartier. De provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort hebben hiervoor via de zo-genaamde regiodeal Vitale Wijken een samenwerkingsovereenkomst afgesloten.

Deelgebied 1. Gemeenschapstuin/plukplantsoen terrein ProRail aan de Enk

Ter hoogte van de Enk ligt een voorstel van ProRail om op grond die in bezit is van ProRail een gemeen-schapstuin aan te leggen. ProRail wil dit plan samen met de omwonenden en andere belangstellenden uit de wijk oppakken, uitvoeren en onderhouden. ProRail investeert in het plan als er voldoende belang-stelling voor is.

Deelgebied 2. Aanpak wateroverlast Dollardstraat-Spaarnestraat

Het doel van dit project is het tegengaan van wateroverlast voor de bewoners van deze buurt. Hiervoor wordt een regenwatervoorziening bijgelegd. Het regenwater wordt langer vastgehouden en geborgen in de groengordel middels verschillende voorzieningen. Er wordt gedacht aan het maken van wadi's, het gebruik maken van de poel op de vlindertuin en grindkoffers onder parkeerplaatsen.

Deelgebied 3. Visie op WZC Puntenburg door de Alliantie

Woningcorporatie de Alliantie werkt samen met Bijzondere Gasten aan een concept "Puntenburg Ver-groent" voor de revitalisering van het woonzorgcentrum Puntenburg. Dat doen zij samen met de bewo-ners en onder andere de gemeente. De Alliantie ambieert het complex Puntenburg en de directe om-geving daarvan onder andere te vergroenen, meer kleur en fleur aan te brengen en het gevoel van sociale veiligheid te vergroten.

Deelgebied 3. Aanpassingen verkeersstructuur Soesterkwartier

Eind juni 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders plannen gepresenteerd voor een aanpassing van de verkeersstructuur in Langs Eem en Spoor en rondom De Nieuwe Poort. Deze ontwik-keling heeft mogelijk gevolgen voor de groengordel.

3 Terugblik beheerplan 2010-2020

3.1 Functiezonering en hoofdthema's als beheerleidraad

In de afgelopen tien jaar is het beheer in de groengordel uitgevoerd aan de hand van het Beheerplan Groengordel Soesterkwartier 2010-2020 *"Wijkpark waar beleving, gebruik en natuur samengaan"*. In het beheer is uitgegaan van een zonering van functies & gebruik en van vijf richtinggevende thema's:

1. Creëer natuurlijk raamwerk voor droge en natte natuur (zonering natuur);
2. Realiseer gebruiksvriendelijke en recreatieve ruimtes (zonering recreatie);
3. Versterk parkbeleving met markante boomstructuur (zonering beleving);
4. Ontwikkel accenten op belangrijke plaatsen (zonering beeldaccenten);
5. Versterk samenwerking vanuit educatief oogpunt (zonering educatie).

Zie zoneringskaart 4 uit het vorige beheerplan.

Algemeen doel was het realiseren van een herkenbaar en natuurlijk wijkpark waar wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten en waar beleving, gebruik en natuur samengaan. Voor het samengaan van deze verschillende functies waren de volgende keuzes gemaakt:

1. Zorgen voor een uniform beeld langs de Dollardstraat om verschillen in uitstraling van deelgebieden en verpaupering tegen te gaan. Vanaf de Dollardstraat vormt de groengordel de voortuin van de wijk Soesterkwartier en daarmee het visitekaartje naar de wijk. Een net en verzorgd onderhoud draagt hieraan bij;
2. Ontwikkel een natuurlijk raamwerk voor flora en fauna op plekken met bestaande natuurwaarden, met potentiële waardes en op plekken waar deze in samenhang een verbinding vormen met omliggende stedelijke groenstructuren. Samenhang en onderlinge verbinding is hierbij van belang om versnippering tegen te gaan;
3. Concentreer een veilige ruimte rondom bestaande speelplekken en recreatieve voorzieningen en stem het beheer hierop af zodat deze plekken schoon, heel en veilig zijn.

De beheerdoelen waren uitgewerkt in een streefbeeld en koers per deelgebied en in maatregelen. In de volgende paragrafen worden de resultaten per deelgebied beschreven.

CONCEPT

3.1.1 Resultaten deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg

In dit deelgebied is gewerkt aan het versterken van de parkbeleving met een markante bomenstructuur, het realiseren van gebruiksvriendelijke en recreatieve ruimtes, het ontwikkelen van accenten op belangrijke plekken en het versterken van samenwerking vanuit educatief oogpunt. Dit is onder andere gedaan door de herinrichting van de speelplek in het groen langs de Enk. Dit in combinatie met een zogenaamde 'beptuin', een grote stenen bank met sierbeplanting, gerealiseerd door het team van tuinman Rob Verlinden voor het tv-programma 'De Tuinruimers' (foto 1). De containers zijn verplaatst en er is een nieuw omheind hondenlosloopgebied aangelegd. De bomenlaan langs de Twentseweg is vervangen door een nieuwe laanbeplanting in een berm met bloembollen ter verfraaiing van de uitstraling van deze groengordel-doorsnijdende weg (foto 2). De directe omgeving van de flats aan het Vreeland is opgeknapt, met nieuwe straatbomen en vakken met sierheesters. Met de volkstuinvereniging is overlegd over de mogelijkheden voor gedeeltelijke openstelling van dit terrein om het gebied meer toegankelijk te maken. Hiervoor bleek geen draagvlak bij de vereniging in verband met diefstal en vernieling van eigendommen.

Foto 1. Herinrichting speelplek aan de Enk met 'beptuin', net na aanleg in 2010.
Foto 2. Aanplant bollen op diverse locaties.

Met het oog op het creëren van een natuurlijk raamwerk voor droge en natte natuur, heeft het groengebied bij de vijver achter de Vreelandflats een opknapbeurt gekregen. De vijver is gebaggerd, er is een overwinteringsplek voor vissen in gegraven en de sloot is opgeschoond. Aan de zuidzijde van de vijver is beschoeiing aangebracht en op verschillende plekken zijn natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Het bosplantsoen is gedund en verjongd. Op sommige plekken is het omgevormd naar gras. Dit heeft bijgedragen aan het gevoel van sociale veiligheid. Paden van halfverharding zijn hersteld en er is een natuurpad gemaakt. Er zijn nieuwe solitaire bomen met sierwaarde (textuur, vorm, kleur, vrucht) geplant. Voor de instandhouding van het leefgebied van de sleedoornpage is een praktisch beheeradvies opgesteld. De sleedoornpage is een bijzondere vlindersoort die in Amersfoort voorkomt op het sleedoornstruweel ten westen van de volkstuinen. Op basis van dit advies worden de sleedoorns met enige regelmaat en gefaseerd verjongd. De Japanse duizendknoop is in het verleden bestreden, maar nog steeds aanwezig. Omgang met deze sterk concurrentiekrachtige plantensoort vraagt ook in de komende beheerperiode aandacht. Zie kaart 5 uit het vorige beheerplan voor het streefbeeld van dit deelgebied.

3.1.2 Resultaten deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat

In dit deelgebied is gewerkt aan de richtinggevende thema's door beplantingen om te vormen naar gras en afschermende hagen te verlagen of aan te planten. Bij entrees naar verenigingen en sportclubs zijn vakken met sierheesters aangebracht. Er zijn nieuwe solitaire bomen met sierwaarde geplant. Het bosplantsoen is gedund en verjongd. De speelplek bij de voormalige kerk is heringericht (foto 3). De bo-

menlaan langs de Berkelstraat is vervangen door een nieuwe laanbeplanting in een berm met bloembollen met een afschermende haag (foto 4). Over het zelfbeheer van de voormalige heemtuin zijn met verschillende bewoners afspraken gemaakt en is ook het onderhoud gefaciliteerd. De paardenweide is inmiddels niet meer in gebruik. Dit maakt de weg vrij voor een (gezamenlijk te bepalen) nieuwe invulling van dit terrein.

Foto 3. Heringerichte speelplek Dollardstraat.
Foto 4. Nieuwe bomen en afschermende haag langs Berkelstraat.

Er zijn nieuwe greppels aangebracht en bestaande greppels opgeschoond. Voor het uitdiepen en verbreden van bestaande greppels zou eerst ruimte moeten worden gecreëerd ten koste van bestaand groen. Deze maatregel heeft als eerste consequentie de kap van bomen en het verwijderen van bosplantsoen. Hierover willen we opnieuw in gesprek met de betrokkenen. Dit geldt ook voor het onderzoeken van verschillende opties voor waterbergingsmogelijkheden in het groen, mede in het kader van het project Dollardstraat-Spaarnestraat (gedeelte Gouwestraat-Merwedestraat).

Zie kaart 6 uit het vorige beheerplan voor het streefbeeld van dit deelgebied.

3.1.3 Resultaten deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg

In dit deelgebied is handen en voeten gegeven aan de doelstellingen door beplantingen om te vormen naar gras, afschermende hagen aan te planten, sierheesters te vervangen en bollen te planten. Paden van halfverharding zijn hersteld. Bij het hondenlosloopgebied ter hoogte van de Roerstraat zijn de oudste nog overgebleven bomen gekapt in verband met de veiligheid. Hiervoor in de plaats zijn nieuwe solitaire bomen met sierwaarde geplant.

Er is beschoeiing aangebracht bij de vijver aan de zijde van de Noordewierweg, de verharding aldaar is opgenomen en de palissadepalen zijn vervangen (foto 5). Het bosplantsoen is gedund en verjongd. Ook is een meer natuurlijke overgang (mantel-zoom vegetatie) gecreëerd bij de rand van het bosplantsoen aan de IJsselstraat (foto 6). Zie kaart 7 uit het vorige beheerplan voor het streefbeeld van dit deelgebied.

Foto 5. Opgeknapte vijver Noordewierweg.
Foto 6. Inhammen/lobben bij rand bosplantsoen IJsselstraat.

4 Participatieproces bij het opstellen van het beheerplan 2020-2030

4.1 Bewonersbijeenkomsten

Veel bewoners, gebruikers en eigenaren voelen zich betrokken bij de groengordel in het Soesterkwartier. Voor de totstandkoming van het nieuwe beheerplan zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn bezocht door circa honderd personen. Ongeveer twintig betrokken bewoners van het Soesterkwartier hebben zich verenigd in de kerngroep groengordel. Deze bewonersgroep denkt al langer na over de inrichting, het beheer en onderhoud van de groengordel. De groep heeft veel ervaringen, wensen en ideeën voor het gebied verzameld en samen met de wijkwethouder de groengordel bezocht. De kerngroep werkt samen met de gemeente aan de actualisering van het beheerplan onder leiding van een door hen aangedragen procesbegeleider. De kerngroep is geen besloten bewonersgroep. Iedereen die de groengordel een warm hart toedraagt, mag zich bij deze groep aansluiten.

De afgelopen maanden hebben bijeenkomsten plaatsgevonden met diverse betrokkenen bij het gebied. Tijdens de bijeenkomsten zijn de wensen en ideeën voor het gebied besproken en is de uitvoering van het vorige beheerplan geëvalueerd. De conclusie is dat de beheervisie een goede leidraad vormt voor de komende beheerperiode. Delen van de vertaling van beheerplan naar onderhoudsbestek en het uitvoeren van eenmalige maatregelen zijn anders gelopen dan voorzien. Aan de (borging van de) uitvoering willen we daarom de komende periode meer aandacht geven.
Ook heeft de gemeente een toelichting gegeven op de kaders en randvoorwaarden (budget, beleid en ambities) voor het nieuwe beheerplan. Gezamenlijk is aan de hand van stellingen de koers bepaald in de komende tien jaar voor het gehele gebied. Vervolgens is ingezoomd op de drie deelgebieden waaruit de groengordel bestaat. Daarna is mede aan de hand van de wensen en ideeën van bewoners gezamenlijk deze koers verder ingevuld om te komen tot een concreet en uitvoerbaar plan.

In bijlage 1 zijn de verslagen van de verschillende bijeenkomsten terug te lezen.

4.2 Wensen en ideeën bewoners

Voorafgaand aan de inhoudelijke discussies is bepaald wat de hoofdthema's zijn voor de groengordel in de komende beheerperiode. Deze thema's zijn gebaseerd op de gemeentelijke beleidskaders, visie- en uitvoeringsdocumenten en randvoorwaarden in combinatie met de bewonerswensen en ideeën. Onderscheiden zijn drie hoofdthema's:

1. Natuur en beleving;
2. Water en klimaatbestendigheid;
3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen.

Kaart 5 geeft een beeld van de uitkomsten van deze discussies. Bewoners geven aan de thema's natuur & beleving en water & veranderende klimaatomstandigheden het meest belangrijk te vinden voor het nieuwe beheerplan.

CONCEPT

Kaart 5. Uitkomsten bewonersbijeenkomsten februari 2020.

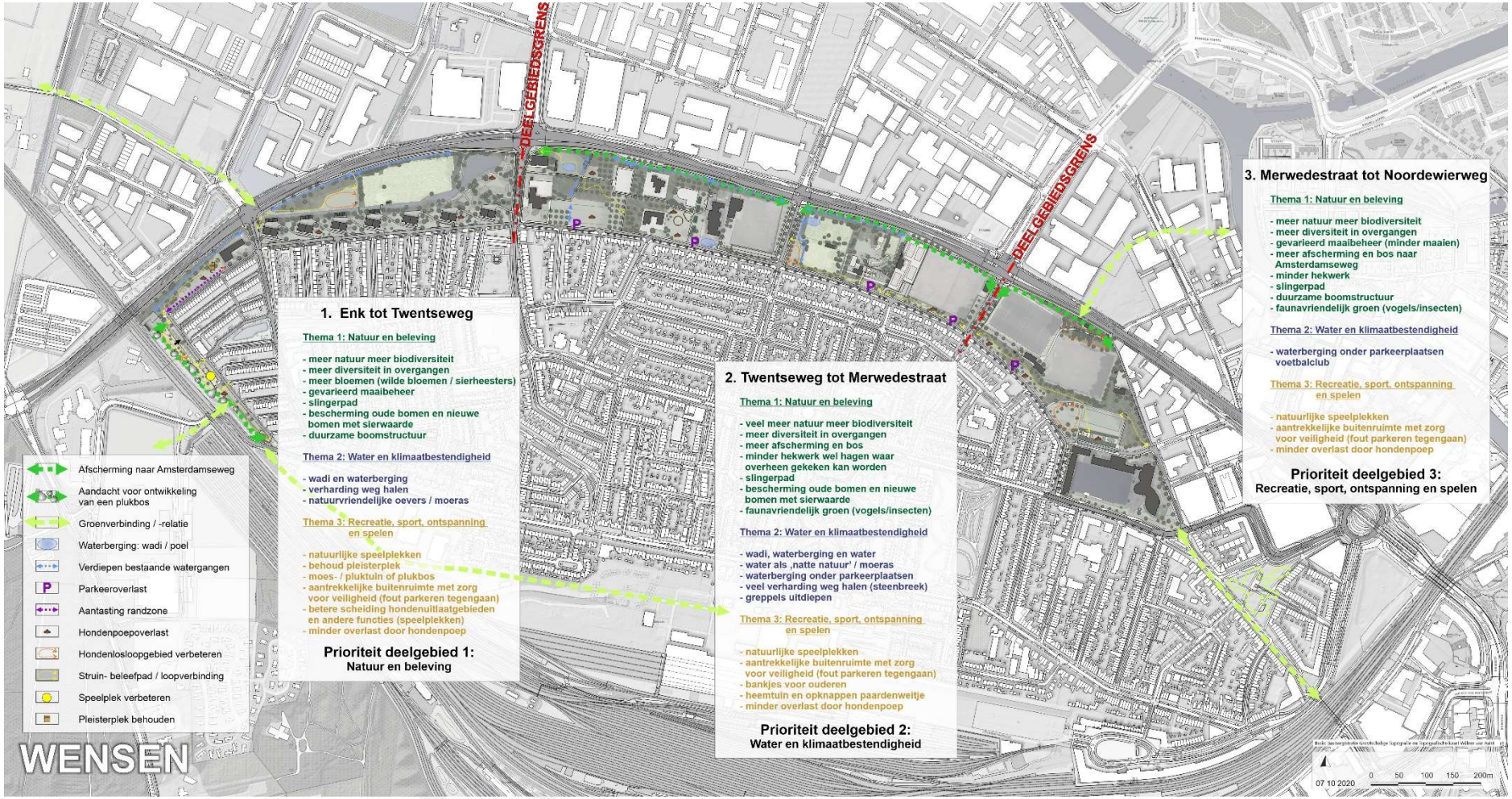

5 Beheervisie 2020-2030

5.1 Koers gehele groengordel

De afgelopen maanden gaven bewoners samen met de gemeente richting aan de koers van het beheerplan voor de komende tien jaar. De komende beheerplanperiode willen we het beheer in de groengordel blijven uitvoeren aan de hand van het Beheerplan Groengordel Soesterkwartier 2010-2020. Als beheerleidraad gaan we nog steeds uit van de functiezonering en hoofdthema's op basis van het genoemde beheerplan. Voor de komende tien jaar focussen we ons op thema's die nu en in de toekomst steeds meer van belang zijn of worden. We willen in de groengordel nog meer aandacht geven aan natuur en beleving en meer rekening houden met water en veranderende klimaatomstandigheden. De huidige speel- en sportvoorzieningen blijven (grotendeels) gehandhaafd en onderhouden. Op kaart 6 is te zien hoe het streefbeeld van de groengordel voor 2030 eruit zal zien.

Kaart 6. Streefbeeld groengordel Soesterkwartier 2030.

Hierna volgt groengordel-breed een thematische toelichting op de nieuwe koers van het beheerplan.

Thema 1. Natuur en beleving

Om de natuur- en belevingswaarde in de groengordel te versterken zetten we in op het vergroten van de variatie aan groentypen en de biodiversiteit.

Mantel-zoom vegetatie en extensief beheerd gras

Om de ecologische waarde en biodiversiteit te vergroten willen we meer geleidelijke en gelobde overgangen van bosschages naar gras (mantel-zoom vegetaties, afbeelding 1) creëren en een gevarieerder maaibeheer toepassen. We ontwikkelen mantel-zoom vegetaties met struiken en ruigtekruiden op plekken waar hiervoor ruimte is op het gazon aan de voor veel soorten planten en dieren aantrekkelijke zuidzijde van het bosplantsoen. Daar waar onvoldoende ruimte is op het gazon, creëren we ruimte door een rand van het bestaande bosplantsoen (d.w.z. struiken en bomen) te verwijderen.
Het gazon gaan we plaatselijk minder vaak maaien. Dit betekent dat het beeld van een cultuurlijke rand en strak gemaaide gazons aan de Dollardstraatzijde van de groengordel zal veranderen. De uitstraling wordt her en der wat ruiger en rommeliger. We voegen de volgende soorten gras(beheer) toe: kruidenrijk gras en bloemrijk gras. Dit gras maaien we extensief en gefaseerd. Het maaisel voeren we af. Hiermee nemen we de voedingsstoffen weg en verschralen we de situatie. Op locaties waar we bloemrijk gras nastreven helpen we dat een handje door het inzaaien van een bloemrijk mengsel passend bij het gebied. Veel insecten (zoals bijen, hommels en vlinders) hebben bloemen nodig. Daar halen zij nectar en stuifmeel uit als voedsel. Veel jonge vogels leven van de insecten.

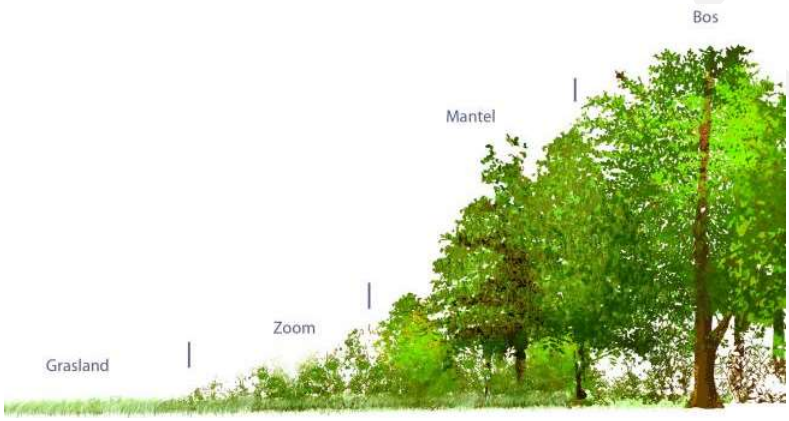

Afbeelding 1. Mantel-zoom vegetatie (bron: website Ecopedia).

Verbindend struin- en beleefpad

Ter versterking van de parkbeleving en eenheid van het gehele gebied leggen we op verschillende plekken in de groengordel een struin- en beleefpad aan dat de verschillende deelgebieden met elkaar verbindt. Dit doen we in de vorm van slingerende paden van vaker gemaaid gras dwars door langer gras (foto 7) en paden met bijvoorbeeld houtsnippers door het bosplantsoen. Bij paden door het bosplantsoen is zorgplicht (boomveiligheid en sociale veiligheid) een aandachtspunt voor het beheer. De struin-/beleefpaden vormen een aanvulling op de bestaande jaarrond toegankelijke paden in het gebied.

Foto 7. Struin- en beleefpad.

Inrichting en beheer afgestemd op de sleedoornpage

In deelgebied 1 verbeteren we de leefomstandigheden voor die bijzondere vlindersoort in de groengordel: de sleedoornpage (foto 8). Het sleedoornstruweel bij het Vreeland blijven we verjongen en we breiden het uit richting de Enk. De sleedoornpage profiteert van het gefaseerd terugzetten van sleedoorns. Elk jaar zetten we een paar struiken terug zodat er altijd voldoende diversiteit in leeftijd aanwezig is. We planten nieuwe sleedoorns aan in westelijke richting vanaf de huidige locatie met sleedoorns, dit helpt de soort waarschijnlijk ook bij de uitbreiding. Gemeente en Vlinderstichting monitoren jaarlijks samen de sleedoornpage.

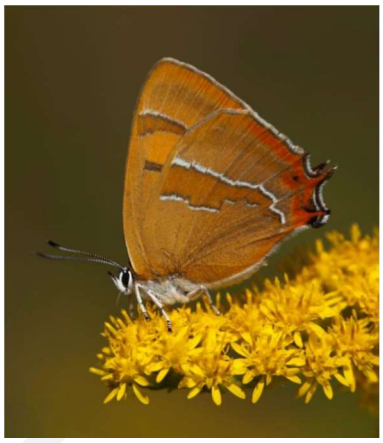

Foto 8. Sleedoornpage op guldenroede (bron: Henk Bosma).

Behouden struweel, bosplantsoen en bomen

We houden het bosplantsoen in de groengordel zoveel mogelijk in stand. In deze begroeide groenstroken en kleine stukken bos groeien verschillende soorten bomen, struiken en wilde planten die veelal van nature in Nederland voorkomen (foto 9). In het bosplantsoen vinden veel dieren beschutting en voedsel. Zo leven vlinders van de kruidenplanten en eten vogels bessen, insecten en zaden. Kleine zoogdieren kunnen er schuilen onder de struiken en het afgevallen blad.

We dunnen en snoeien het bosplantsoen gefaseerd om het gevarieerd en gezond te houden. Omdat er meer licht op de bodem komt, kunnen ook de kruiden zich beter ontwikkelen. Sommige heesters worden gesnoeid om deze te verjongen. Bij dunningen kappen en/of snoeien we indien nodig ook bomen en struiken in het kader van veiligheid. De uitvoering is op elke plek anders en vraagt altijd om maatwerk.

Foto 9. Bosplantsoen bestaand uit bomen, struiken en wilde planten.
Foto 10. Vaste planten
(bron: website Stad + Groen).

Langs de Amsterdamseweg vormt het bosplantsoen een natuurlijke afscheiding. Het neemt het zicht weg op het verkeer. Door te dunnen in de kroonlaag (d.w.z. bomen te verwijderen) krijgt de struiklaag meer licht en ruimte om zich te ontwikkelen. Daarmee blijft de bosschage min of meer gesloten en behoudt het bosplantsoen zijn afschermende werking.

Ter hoogte van de Puntenburgerlaan/Hosanna en nabij de voormalige kerk aan de Dollardstraat voelt niet iedereen zich altijd even veilig. Dit komt doordat het bosplantsoen hier wordt ervaren als een dichte massa met weinig sociale controle. We vergroten het gevoel van veiligheid door op deze plekken meer openheid te creëren. Dit doen we door bomen te kappen, bosschages te verwijderen en het bosplantsoen te dunnen.

Het vrijkomend materiaal (vooral de kleinere stammen, tak- en tophout) verwerken we zoveel mogelijk in takkenrillen in het bosplantsoen. Deze takkenrillen vormen een extra schuil- en broedplaats voor dieren. Het 'dode' hout is een ideaal leefgebied voor insecten, schimmels, paddenstoelen en mossen. En dat is weer voedsel voor vogels en kleine zoogdieren.

Meer kleur en fleur

We vergroten de (natuur)beleving en biodiversiteit van de groengordel door bij nieuwe bomen, beplanting en bollen te letten op hun sierwaarde en waarde voor vogels en insecten. Hierbij gaat onze voorkeur uit naar inheemse soorten. Op een tiental locaties brengen we accenten aan door het aanplanten van sierheesters. Hierbij kiezen we voor een biodivers sortiment, dat aantrekkelijk is voor vlinders en bijen. Ook voegen we vakken toe met fleurig bloeiende vaste planten; bij voorkeur met verschillende soorten planten die hier van nature voorkomen (foto 10). Een ander idee is het gezamenlijk actualiseren van de bomenroute groengordel Soesterkwartier.

Gemeenschapstuin/plukplantsoen

In deelgebied 1 ter hoogte van de Enk wil ProRail graag een gemeenschapstuin/plukplantsoen realiseren met fruit- en noten dragende bomen en heesters naast de speelplek en het hondenlosloopgebied. Dit zou een mooie aanvulling kunnen zijn voor dit deel van de groengordel. Bodemonderzoek naar eventuele verontreiniging/asbest wijst uit dat hiervoor geen belemmeringen zijn. ProRail wil dit plan samen met de omwonenden en andere belangstellenden uit de wijk maken (foto 11). Over de verantwoordelijkheden omtrent de realisatie, het beheer en onderhoud na aanleg worden nadere afspraken gemaakt met de betrokken bewoners, ProRail en de gemeente. ProRail heeft voor dit gesprek een zogenaamde praatplaat gemaakt (afbeelding 2).

Foto 11. Aardbeien planten met kinderen.

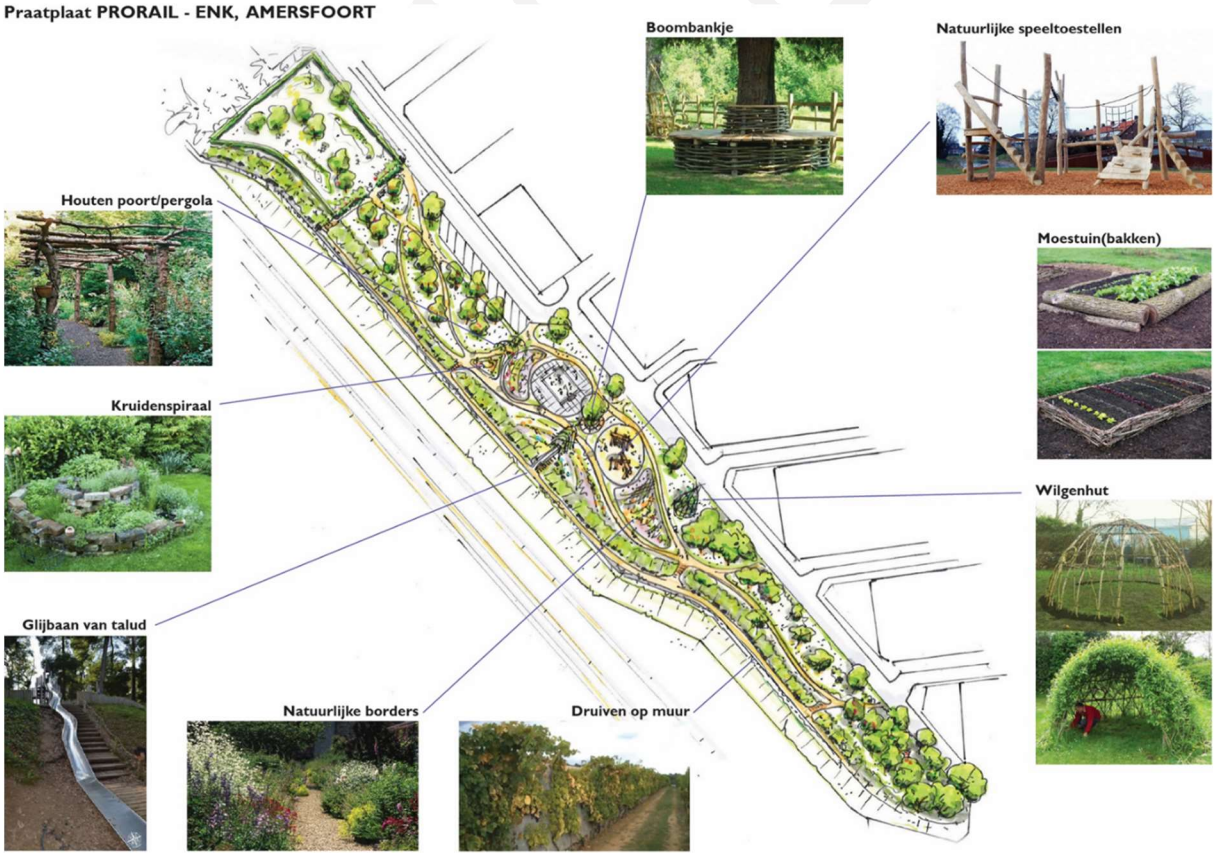

Afbeelding 2. Praatplaat ProRail - Gemeenschapstuin/plukplantsoen Enk (bron: Hemelse Natuur - Daan Bendel).

Thema 2. Water en klimaatbestendigheid

Om de groengordel aan te passen aan de veranderende klimaatomstandigheden (meer hitte, droogte en wateroverlast) verrichten we inspanningen om regenwater op te vangen en te bergen. Door het ontstenen van de openbare ruimte maken we meer ruimte voor groen.

Regenwater vasthouden, bergen en indien nodig afvoeren in deelgebied 2

Mede in het kader van het project aanpak wateroverlast Dollardstraat-Spaarnestraat willen we regenwater uit de wijk langer vasthouden en laten infiltreren in het gebied. Daar waar nodig en mogelijk willen we ook de wateroverlast na zware regenval verminderen. Dit doen we door het graven van waterbergingsplekken, zogenaamde wadi's, in het groen (afbeelding 3). Op het gras aan de voorzijde van de school 't Grote Anker maken we zo'n wadi. Eventueel kan ook het regenwater van de school hierop worden afgekoppeld. Wadi's zijn ook voorzien op het terrein van de voormalige paardenweide en het populierenbos. Voor de aanvoer van het water onderzoeken we of het wenselijk is om een nieuwe greppel aan te leggen vanaf de Dollardstraat (tussen het voetbalveldje en de lindes) naar de bestaande greppel langs de voormalige heemtuin. We maken gebruik van de poel op het terrein van de vlindertuin en kijken of er voor de wateraanvoer hiernaartoe ook nieuwe aansluitingen moeten worden gemaakt. Aansluitingen in de vorm van greppels vanaf de Dollardstraat (via de bestaande greppel door het hondenloosloopgebied) naar de vlindertuin aan de zijde van de Berkelstraat. Ook hebben we het voornemen om grindkoffers met waterdoorlatende verharding aan te leggen onder de parkeerplaatsen aan de voorzijde van de korfbalvereniging bij de Merwedestraat.

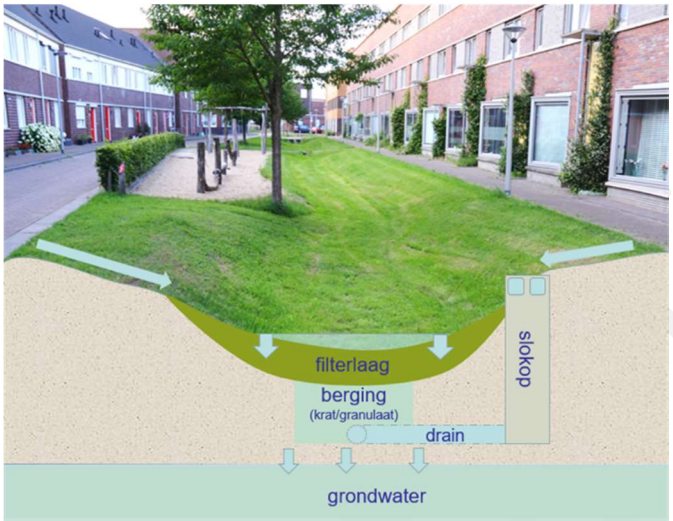

Afbeelding 3. Wadi (bron: website Ruimtelijke adaptatie).

Na realisatie is het beheer van de wadi's gericht op het duurzaam functioneren van deze waterbergende voorzieningen. Onderhoudsmaatregelen om dichtslibben en verontreiniging te voorkomen, zijn het maaien van de wadi (afhankelijk van de omstandigheden exclusief/inclusief het afvoeren van organisch materiaal zoals afgevallen bladeren), het vrijhouden van de aan- en afvoer van het regenwater en indien nodig het vertidrainen (beluchten/prikken) van de bovenste bodemlaag.

Tussen de groengordel en de Amsterdamseweg ligt een greppel die vooral als functie heeft het regenwater vanaf de Amsterdamseweg op te vangen en te infiltreren. Ook stroomt er bij hevige regen water in de greppel vanuit de groengordel. We ontwikkelen een neerslag-afstromingsmodel voor de hele stad. In 2021 bekijken we met dit model of de waterhuishouding voldoet of dat er maatregelen nodig zijn.

Herinrichting gebied populierenbos/voormalige paardenweide/voormalige heemtuin

We vervangen het populierenbos ten westen van het Johan Cruyff Court in deelgebied 2. De kap van deze populieren is noodzakelijk in het kader van onze wettelijke zorgplicht voor bomen. Als eigenaar van de bomen is de gemeente verantwoordelijk voor de boomveiligheid. De boomkronen van de populieren zijn ernstig vervormd. Daardoor is er sprake van een verhoogd risico op tak- en stambreuk. We kappen niet alle bomen in een keer, maar in twee fases. Daarmee hopen we dat de impact op de omgeving minder groot zal zijn. Uiteraard planten we nieuwe bomen terug.

Een van de betrokken bewoners heeft een schets gemaakt voor een mogelijke nieuwe invulling van dit gebied, in samenhang met de aangrenzende voormalige paardenweide (en de voormalige heemtuin) (afbeelding 4). Deze schets is verder uitgewerkt in het streefbeeld voor de genoemde plekken, waarbij de drie gebieden in samenhang zijn bekeken. Het streefbeeld voor dit gebied draagt bij aan onze doelstellingen met betrekking tot waterberging, natuurontwikkeling en -beleving. Het gebied is nu al een vrij natte plek. Bij de herinrichting komt veel grond vrij, onder andere bij het verwijderen van de voedselrijke toplaag. Van deze grond maken we grondwallen aan de noordzijde van het gebied en deze wallen beplanten we. Daarmee verbetert de groene buffer/afscherming van de Amsterdamseweg. Bij het afgraven maken we een grote wadi voor het vasthouden en bergen van water. In de wadi komt een poel op het terrein van de voormalige paardenweide. We leggen een struin-/beleefpad aan door alle drie deze gebieden. Dat zorgt voor een samenhangend en beleefbaar geheel. Er vindt nieuwe aanplant plaats van onder andere els, wilg en zwarte populier.

Afbeelding 4. Schets populierenbos/voormalige paardenweide/voormalige heemtuin (bron: kerngroep groengordel - Wilco Bommeljé).

Vijver en sloot Vreeland: verbeteren doorstroming en waterkwaliteit

We verbeteren de doorstroming en de waterkwaliteit van de vijver en de sloot ter hoogte van het Vreeland door het wegnemen van baggerslib (foto 12). Daarnaast brengen we een muurtje aan in de put ter hoogte van de Twentseweg en plaatsen we eventueel een stuwtje voor de duiker bij de Heliumweg. We creëren extra natuurvriendelijke oevers bij zowel de vijver als de sloot.

Jaarlijks maaien we de bestaande greppels uit. Waar nodig herprofileren we de waterbodem. Indien noodzakelijk voor het versterken van het watersysteem worden de greppels uitgediept en verbreed. Hiervoor zal ruimte gecreëerd moeten worden in het bestaande groen door het verwijderen van bomen en struiken.

Foto 12. Uitvoering baggerwerkzaamheden (bron: website Waterschap Vallei en Veluwe).

Benutten vergroeningskansen

Vergroeningskansen van de openbare ruimte benutten we door verharding weg te halen waar dit mogelijk is. Sommige delen in de groengordel zijn onnodig verhard. Voorbeelden daarvan zijn de grindtegels bij de voormalige paardenweide, de tegelverharding bij de sportzaal aan de Twentseweg-Amsterdamseweg (foto 13) en een deel van de asfaltverharding van het basketbalveld ter hoogte van de school 't Kleine Anker. Deze overbodige verharding willen we verwijderen en vervangen door nieuw groen in de vorm van gras, sierheesters of mantel-zoom vegetaties bij het bosplantsoen. We kijken of we deze ingrepen mede kunnen financieren vanuit het Uitvoeringsbudget van de Groenvisie. Het ontstenen van de openbare ruimte staat bekend als Operatie Steenbreek-plus.

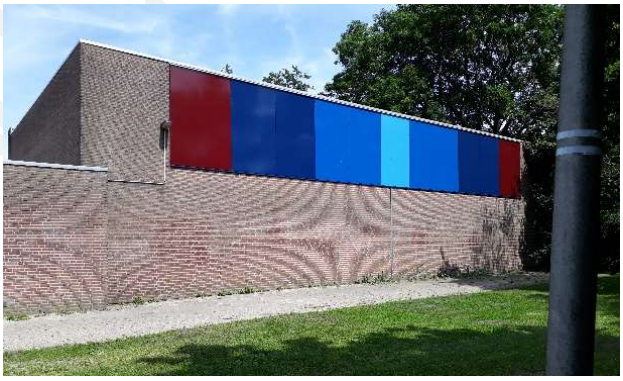

Foto 13. Te verwijderen tegelverharding sportzaal Twentseweg-Amsterdamseweg.

Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen

Om de toenemende recreatieve druk op het gebied in de toekomst te faciliteren treffen we de volgende maatregelen.

Aanpak speelplekken Enk en Larixstraat

De speelplek aan de Enk wordt heringericht en die aan de Larixstraat wordt omgevormd. Hiervoor is een schetsontwerp gemaakt en besproken met de betrokkenen (afbeelding 5). Dit ontwerp gaat uit van het verwijderen van het speelplekje (behoudens de picknicktafel) en het met boomstammen omheinen van het voetbalveldje aan de Larixstraat. De speelplek aan de Enk krijgt een impuls door enkele nieuwe speeltoestellen en/of spelaanleidingen toe te voegen. De aan deze speelplek vastzittende 'beptuin' is inmiddels vergane glorie en halen we mede daarom weg. ProRail heeft de aanpak van de speelplek ter hoogte van de Enk meegenomen in de praatplaat voor de gemeenschapstuin/buurtpluktuin aan de Enk (afbeelding 2).

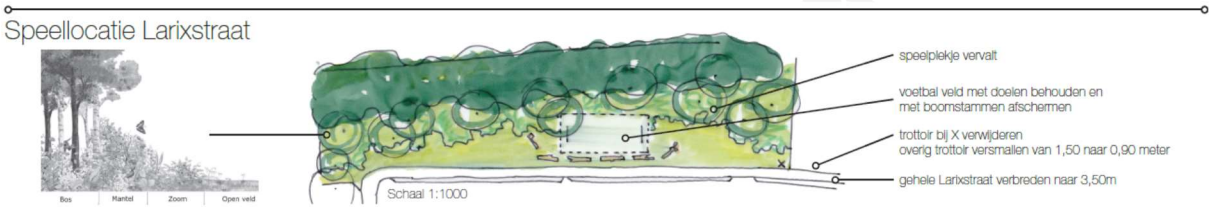

Afbeelding 5. Schetsontwerp speelplek Larixstraat (Siske van Hoof).

Voorzieningen voor ouderen en jongeren

We hebben met elkaar gesproken over de eventuele behoefte aan extra voorzieningen of ontmoetingsplekken voor ouderen en jongeren. Bijvoorbeeld in de vorm van het toevoegen van enkele bankjes voor ouderen in de buurt van het woonzorgcentrum Puntenburg.

Afgezien van het verwijderen van een deel van de asfaltverharding van het basketbalveld ter hoogte van de school 't Kleine Anker, handhaven we het huidige voorzieningenniveau.

Rond 2023 vervangen we de toplaag van een van de belangrijke jongerenvoorzieningen in de groengordel, het Johan Cruijff Court (foto 14). Bij deze jongerenvoorziening is ook een watertappunt aanwezig.

Foto 14. Johan Cruijff Court: jongerenvoorziening in de groengordel.

Toegankelijkheid paden en oversteekbaarheid wegen

Aan de toegankelijkheid van de paden in de groengordel veranderen we de komende beheerperiode niets wezenlijks. We handhaven de bestaande paden en de verhardingstypen van deze paden. Indien nodig vervangen we de verharding of vullen we de halfverharding aan. We ruimen het blad van de paden. Zo zorgen we ervoor dat de paden gebruiksvriendelijk blijven, ook voor minder validen.

We realiseren verkeersveilige oversteekpunten bij twee van de wegen die de groengordel doorkruisen, te weten de Merwedestraat en Twentseweg (foto 15). Zoals aangegeven voegen we her en der in de groengordel struin- en beleefpaden toe. Deze meer natuurlijke paden zijn niet voor iedereen goed toegankelijk.

We vinden het belangrijk om de trottoirs goed toegankelijk te houden voor wandelaars en hardlopers. In dit verband denken we na over maatregelen tegen 'wildparkeren' langs de Dollardstraat (paaltjes) en de Larixstraat (boomstammen).

Foto 15. Te maken verkeersveilige oversteekplek Twentseweg (bron: Cyclorama).

Verbeteren hondenlosloopgebieden en gedragsonderzoek hondenpoepproblematiek

Om de verschillende functies in de groengordel beter te reguleren en ervoor te zorgen dat de bestaande hondenlosloopgebieden beter herkenbaar zijn, voeren we een aantal aanpassingen uit bij deze voorzieningen. Zo verplaatsen we het hondenlosloopgebied aan de Enk naar de straatzijde. Hierdoor is er meer zicht op deze plek, ook in de avonduren. Ter hoogte van het Vreeland bakenen we het hondenlosloopgebied af op het open veld (foto 16). De functies recreëren (zonder telkens in de poep te stappen) en het uitlaten van de hond (zonder dat de poep hoeft te worden opgeruimd) zijn daarmee fysiek van elkaar gescheiden. Bij het hondenlosloopgebied aan de Dollardstraat/Merwedestraat verplaatsen we het hekwerk en planten een haag er buiten langs. Dit doen we bij het gedeelte tussen de dahlia- en vlindertuin. Het hekwerk van het hondenlosloopgebied aan de Dollardstraat/IJsselstraat verplaatsen we naar binnen. Aan de buitenzijde van het hekwerk planten we een haag.

Foto 16. Af te bakenen hondenlosloopgebied Vreeland.

In het gebied ervaren veel mensen overlast van hondenpoep. De komende jaren willen we daarom weer overgaan tot het verwijderen (wegzuigen) van hondenpoep in de hondenlosloopgebieden. Zo kunnen de bestaande hondenlosloopgebieden zo goed mogelijk worden gebruikt.

In 2018 maakten kinderen van de Kinderwijkraad uit het Soesterkwartier een rap over hondenpoep op de straat en in de groengordel. Ze wilden hiermee bereiken dat het gebied schoner wordt waardoor ze er fijner kunnen spelen. Hondenpoep doet afbreuk aan de gebruikswaarde van het gebied en geeft daarmee ergernis bij de gebruikers ervan. Door het laten uitvoeren van een gedragsonderzoek willen we de oorzaak in beeld brengen van de hondenpoepproblematiek in de groengordel. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek zetten we concrete vervolgstappen. Betrokkenen bij de groengordel zijn van harte welkom om mee te denken over en mee te doen aan het onderzoek.

5.2 Streefbeelden per deelgebied

De drie hoofdthema's voor de groengordel in de komende beheerperiode komen in meer of mindere mate terug in elk deelgebied. Per deelgebied zijn de accenten verschillend. Hieronder de top drie thema's per deelgebied.

Deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg (streefbeeldkaart 7):
1. Natuur en beleving;
2. Recreatie, sport, ontspanning en spelen;
3. Water en klimaatbestendigheid.

Kaart 7. Streefbeeld deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg.

Deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat (streefbeeldkaart 8):
1. Water en klimaatbestendigheid;
2. Natuur en beleving;
3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen.

Kaart 8. Streefbeeld deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat.

Deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg (streefbeeldkaart 9):

1. Recreatie, sport, ontspanning en spelen;
2. Natuur en beleving;
3. Water en klimaatbestendigheid.

Kaart 9. Streefbeeld deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg.

6 Werkplan 2020-2030

In dit werkplan beschrijven we welke maatregelen we in de komende 10 jaren willen uitvoeren in de groengordel. Het gaat hierbij om maatregelen vanuit de beheervisie voor het gebied, thematisch geordend naar 'groene maatregelen' (natuur en beleving), 'blauwe maatregelen' (water en klimaatbestendigheid) en 'grijze maatregelen' (recreatie, sport, ontspanning en spelen). Daarna gaan we in op het algemene beheer en onderhoud van de groengordel.
Een deel van de maatregelen bekostigen we uit het jaarlijks uitvoeringsbudget voor eenmalige maatregelen in het kader van dit beheerplan. Die maatregelen worden in de tabellen aangegeven in de vorm van globale kostenindicaties. In de laatste paragrafen belichten we ook de communicatie met de betrokkenen over de werkzaamheden. Tot slot wordt specifiek ingegaan op de rollen 'meedenken' en 'meedoen' van de kerngroep groengordel Soesterkwartier tijdens de beheerfase.

6.1 Eenmalige maatregelen

Bij de vertaling van de beheervisie in maatregelen voor de komende tien jaar gaan we uit van de volgende prioriteitenstelling, fasering en financiële kaders:

<u>Prioriteren en fasering eenmalige maatregelen</u>
Net als in het vorige beheerplan zijn de maatregelen onderverdeeld naar prioriteit. Het stellen van prioriteiten is nodig. Niet alles kan in één keer worden uitgevoerd. Dit om een en ander goed te organiseren en binnen de financiële kaders te blijven. Om te bepalen welke volgorde we belangrijk vinden bij de uitvoering van de werkzaamheden gedurende de komende tien jaar, hanteren we de volgende prioritering:

Hoogste prioriteit (***):
1. Fysieke veiligheid/zorgplicht openbare ruimte
   Bijvoorbeeld: veiligheidskap populieren
2. Hoofdthema's koers beheerplan/beleidsambities
   2.1 Thema 'Natuur en beleving'
      Hoogste prioriteit in deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg
      Bijvoorbeeld: ontwikkelen mantel-zoom vegetatie, overgaan op extensief grasbeheer en verbeteren leefgebied sleedoornpage
   2.2 Thema 'Water en klimaatbestendigheid'
      Hoogste prioriteit in deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat
      Bijvoorbeeld: regenwater langer vasthouden en bergen in wadi's
   2.3 Thema 'Recreatie, sport, ontspanning en spelen'
      Hoogste prioriteit in deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg
      Bijvoorbeeld: vergroten gevoel van sociale veiligheid in het groen
      o.a. nabij entrees en rondom bebouwing

Hoge prioriteit (**):
3. Inrichting voldoet niet vanuit gebruiksfunctie
   Bijvoorbeeld: verbeteren hondenlosloopgebieden, vervangen onnodige verharding door groen
4. Nieuwe aanleg en/of herinrichting
   Bijvoorbeeld: project aanpak speelplekken en groen Enk en Larixstraat
5. Openbare ruimte is schoon, heel en veilig
   Bijvoorbeeld: gedragsonderzoek hondenpoepproblematiek

Van verschillende maatregelen is de toekomst onzeker. Die zijn naar achteren in de tijd verschoven om kapitaalvernietiging -in geld of andere waarden- te voorkomen.

CONCEPT

Beschikbaar budget voor uitvoering eenmalige maatregelen:

- Jaarlijks uitvoeringsbudget voor eenmalige maatregelen beschikbaar gesteld in het kader van het beheerplan groengordel Soesterkwartier gedurende de werkplanperiode 2021 t/m 2030: maximaal €40.000,- exclusief BTW;
- Budget uit andere financieringsbronnen, bijv. Meerjarenuitvoeringsprogramma Openbare Ruimte (MJP OR); spelen, water en riolering.

Het dagelijks beheer en onderhoud maakt deel uit van het wijkonderhoudsbestek Soesterkwartier-De Isselt. In paragraaf 6.2.2 gaan we hier verder op in.

De in de groengordel uit te voeren eenmalige maatregelen zijn voorzien van globale kostenindicaties. Het totale budget dat voor deze maatregelen beschikbaar is, bedraagt maximaal €400.000,- exclusief BTW (maximaal €40.000,- exclusief BTW/jaar*10 jaar). Alle eenmalige maatregelen (die niet uit andere financieringsbronnen worden bekostigd) kunnen worden betaald uit het hiervoor beschikbaar gestelde budget. Aan de globale ramingen kunnen geen rechten worden ontleend.

In de paragrafen hierna zijn de groene, blauwe en grijze maatregelen verder uitgewerkt (globaal geraamd, geprioriteerd en gefaseerd):
6.1.1 Groene maatregelen: Thema 1. Natuur en beleving;
6.1.2 Blauwe maatregelen: Thema 2. Water en klimaatbestendigheid;
6.1.3 Grijze maatregelen: Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen.

CONCEPT

6.1.1 Groene maatregelen: Thema 1. Natuur en beleving

In tabel 1 hieronder staan de ‘groene’ maatregelen behorend bij het eerste thema ‘Natuur en beleving’. Zie ook de kaarten 10 t/m 13. Wellicht ten overvloede: aan de onderstaande globale kostenindicaties kunnen geen rechten worden ontleend.

Groen / Thema 1. Natuur en beleving	Prioriteit	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Ontwikkeling bosmantel/mantel-zoom vegetatie (na realisatie borgen in wijkonderhoudsbestek)	***										
1.1 Locatie Larixstraat (beheer aanpassen)	***	X									
1.2 Locatie Vreeland (beheer aanpassen)	***	X									
1.3 Locatie populierenbos (beheer aanpassen)	***	X									
1.4 Locatie tussen scholen 't Kleine Anker en 't Grote Anker (beheer aanpassen)	***	X									
1.5 Locatie IJsselstraat (inrichting en beheer aanpassen)	***										€ 2.500
2. Natuurlijk grasland: plaatselijk overgaan op extensief grasbeheer (borgen in wijkonderhoudsbestek)	***										
2.1 Kruidenrijk gras: minder frequent (2-3x/jaar) en gefaseerd (15-20% per maaibeurt met rust laten) maaien, vrijgekomen materiaal afvoeren	***	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.2 Bloemrijk gras: voedselrijke bovenlaag / grasmat omwerken en doorzaaien met bloemrijk graslandmengsel voor voedselrijke en kleigronden + minder frequent (2-3x/jaar) en gefaseerd (15-20% per maaibeurt met rust laten) maaien, vrijgekomen materiaal afvoeren	***			€ 10.000							
3. Groengordel-verbindend struin-/beleefpad (natuurlijk materiaal/boomschors/knuppelpad en/of gemaaid gras)	**										
3.1 Aanleg struin-/beleefpad Enk	**				€ 2.500						
3.2 Aanleg struin-/beleefpad Larixstraat	**					€ 2.500					
3.3 Aanleg struin-/beleefpad Vreeland	**							€ 2.500			
3.4 Aanleg struin-/beleefpad Ijsselstraat	**								€ 5.000		
4. Inrichting en beheer afgestemd op de sleedoornpage/soortgericht beheer tbv instandhouding leefgebied sleedoornpage: gefaseerde verjonging sleedoornstruweel. Uitbreiding sleedoorns vanaf Vreeland naar de Enk (na realisatie borgen in wijkonderhoudsbestek)	***	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. Behouden struweel, bosplantsoen en bomen (borgen in wijkonderhoudsbestek)	**										
5.1 Duurzame instandhouding d.m.v. gefaseerde dunning, uitvoering snoeiprogramma's e.d.	**		X		X		X		X		X
5.2 Versterken groene buffer/afscherming Amsterdamseweg: dunnen kroonlaag t.b.v. ontwikkeling struiklaag	**		X		X		X		X		X
6. Meer kleur en fleur	***/**										
6.1 Ontwikkelen accenten op 10 locaties: heestervakken (biodivers sortiment voor vlinders en bijen)	***					€ 5.000					
6.2 Toevoegen vakken met vaste planten op 6 locaties aan de Dollardstraat en 2 locaties aan het Vreeland	***				€ 7.500						
6.3 Idee: updaten bomenroute groengordel Soesterkwartier (bestaande en nieuwe bomen selecteren, route, beschrijving, boekje, website)	**									€ 2.500	
7. Gemeenschapstuin/plukplantsoen aan de Enk (versterken fruit- en noten dragende bomen en heesters)	**										
7.1 Aanleg gemeenschapstuin/plukplantsoen (door en op kosten van ProRail)	**	X									
7.2 Betrokken partijen (ProRail/Hemelse Natuur, beheerders-community en gemeente) leggen afspraken vast over de verantwoordelijkheden omtrent de realisatie en het beheer & onderhoud na aanleg	**		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Totaal		€ -	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500	€ -	€ 2.500	€ 5.000	€ 2.500	€ 2.500

Tabel 1. Groene maatregelen: Thema 1. Natuur en beleving.

6.1.2 Blauwe maatregelen: Thema 2. Water en klimaatbestendigheid

In tabel 2 hieronder staan de ‘blauwe’ maatregelen behorend bij het tweede thema ‘Water en klimaatbestendigheid’. Zie ook de kaarten 14 t/m 17. Wellicht ten overvloede: aan de onderstaande globale kostenindicaties kunnen geen rechten worden ontleend.

Blauw / Thema 2. Water en klimaatbestendigheid	Prioriteit	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
8. Project aanpak wateroverlast Dollardstraat-Spaarnestraat: regenwater uit de wijk langer vasthouden en bergen in de groengordel (andere financiering)	***										
8.1 Aanleg nieuwe greppels (Dollardstraat-voetbalveld-vml. heemtuin, Dollardstraat-hondenlosloopgebied-vlindertuin)	***		X								
8.2 Aanleg nieuwe waterretentieplek/wadi voorzijde school 't Grote Anker	***		X								
8.3 Realisatie grindkoffers met waterdoorlatende verharding onder parkeerplaatsen bij korfbalvereniging	***		X								
9. Herinrichting gebied populierenbos/vml. paardenweide/vml. heemtuin (gefaseerde realisatie)	***/**	Vervangingsfase 1				Vervangingsfase 2					
9.1 Verwijderen bomen ikv veiligheid, incl. stobben en onderbegroeiing: * zsm: fase 1 'noordzijde' (noordelijk deel populierenbos, incl. veiligheidssnoei zuidelijk deel populierenbos/vml. paardenweide) * over 3-5 jaar: fase 2 'zuidzijde' (zuidelijk deel populierenbos/vml. heemtuin)	***	€ 25.000				€ 20.000					
9.2 Verwijderen grindtegels vml. paardenweide	**		€ 5.000								
9.3 Uitvoeren grondverzet (afgraving): wadi en poel ikv waterberging en natuurontwikkeling	**		€ 20.000								
9.4 Uitvoeren grondverzet (ophoging): grondwallen ter afscherming Amsterdamseweg	**		€ 10.000								
9.5 Aanleg struin-/beleefpad + bruggetjes	**		€ 7.500				€ 7.500				
9.6 Aanplant nieuwe bomen (o.a. els, wilg en zwarte populier; plantmaat 16-18 cm stamomtrek) en vulhoutsoorten, incl. nazorg	**		€ 5.000				€ 5.000				
9.7 Opschonen randen terrein ivm verzorgd beeld	**			€ 7.500				€ 7.500			
9.8 Versterken watersysteem (sloot langs vml. heemtuin)	**							X			
9.9 Ontwikkeling bosmantel (rand zuidzijde populierenbos)	**	X									
10. Vijver en sloot Vreeland: verbeteren doorstroming en waterkwaliteit (andere financiering)	**										
10.1 Muurtje aanbrengen in regenwaterinspectieput Twentseweg	**	X									
10.2 Vijver en sloot (tot aan de Plataanstraat) baggeren, incl. herprofileren waterbodem	**		X								
10.3 Evt (indien wenselijk) stuwtje plaatsen voor duiker Heliumweg	**						X				
11. Ontwikkeling extra natuurvriendelijke oevers (vijver + sloot Vreeland)	**									€ 15.000	
12. Bestaande greppels jaarlijks uitmaaien en indien nodig herprofileren (borgen in wijkonderhoudsbestek)	**	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
13. Versterken watersysteem: uitdiepen en verbreden bestaande greppels (bespreekpunt: hiervoor zal eerst ruimte moeten worden gecreëerd in het bestaande groen door het verwijderen van bomen en struiken ten koste van groene buffer/afscherming Amsterdamseweg)	**										€ 25.000
14. Benutten vergroeningskansen/ontstenen openbare ruimte: verharding omvormen naar groen (evt bijdrage vanuit Uitvoeringsbudget Groenvisie)	**										
14.1 Locatie sportzaal Twentseweg-Amsterdamseweg: circa 150 m2 tegelverharding omvormen tot bijv. bloemrijk gras	**			€ 5.000							
14.2 Locatie basketbalveld tussen scholen 't Kleine Anker en 't Grote Anker: circa 450 m2 asfaltverharding omvormen tot mantel-zoom vegetatie, in combinatie met een kinderskatebaan op het resterende asfalt	**								€ 10.000		
14.3 Locatie voormalige containers in de zuidelijke punt aan de Soesterweg thv Enk	**		X								
Totaal		**€ 25.000**	**€ 47.500**	**€ 12.500**	**€ -**	**€ 20.000**	**€ 12.500**	**€ 7.500**	**€ 10.000**	**€ 15.000**	**€ 25.000**

Tabel 2. Blauwe maatregelen: Thema 2. Water en klimaatbestendigheid.

6.1.3 Grijze maatregelen: Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen

In tabel 3 hieronder staan de 'grijze' maatregelen behorend bij het derde thema 'Recreatie, sport, ontspanning en spelen'. Zie ook de kaarten 14 t/m 17. Wellicht ten overvloede: aan de onderstaande globale kostenindicaties kunnen geen rechten worden ontleend.

Grijs / Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen	Prioriteit	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
15. Vergroten gevoel van sociale veiligheid in het groen, bijv. thv Puntenburgerlaan/Hosanna en nabij vml. kerk Dollardstraat. Meer openheid creëren door bomen te kappen, bosschages te verwijderen en bosplantsoen te dunnen (borgen in wijkonderhoudsbestek)	***	X									
16. Project aanpak speelplekken en groen Enk en Larixstraat (andere financiering)	**		X								
17. Voorzieningen voor ouderen en jongeren	**									€ 5.000	
18. Johan Cruijff Court: vervangen toplaag (andere financiering)	**			X							
19. Toegankelijkheid paden en oversteekbaarheid wegen	**										
19.1 Creëren van verkeersveilige oversteekpunten Twentseweg en Merwedestraat (evt bijdrage vanuit Verkeer en Vervoer)	**							€ 15.000			
19.2 Treffen van maatregelen tegen 'wildparkeren' Dollardstraat en Larixstraat (evt bijdrage vanuit Verkeer en Vervoer)	**			€ 10.000					€ 5.000		
20. Verbeteren hondenlosloopgebieden (grondwerk + hek + haag)	**										
20.1 Verplaatsen hondenlosloopgebied Enk	**	€ 10.000									
20.2 Afbakenen hondenlosloopgebied Vreeland	**				€ 15.000						
20.3 Verplaatsen hekwerk en aanplanten haag hondenlosloopgebied Dollardstraat/Merwedestraat (dahliatuin-vlindertuin)	**						€ 10.000				
20.4 Naar binnen verplaatsen hekwerk en aan buitenzijde aanplanten haag hondenlosloopgebied Dollardstraat/IJsselstraat	**								€ 5.000		
21. Hondenpoep wegzuigen in hondenlosloopgebieden	**	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
22. Gedragsonderzoek hondenpoepproblematiek	**										
22.1 Onderzoek uitvoeren: oorzaak in beeld brengen	**				€ 5.000						
22.2 Vervolgstappen uitstippelen: maatregelen uitvoeren	**					€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
23. Bewonersbetrokkenheid tijdens uitvoering beheerplan (evt faciliteringskosten meedenken en -doen bewoners bekostigen vanuit wijkonderhoudsbestek)	**										
23.1 Meedenken: invulling n.t.b. in overleg met kerngroep	**	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
23.2 Meedoen: zelfbeheer bijv. zwerfafval opruimen	**	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Totaal		**€ 17.500**	**€ 7.500**	**€ 17.500**	**€ 27.500**	**€ 12.500**	**€ 22.500**	**€ 27.500**	**€ 22.500**	**€ 17.500**	**€ 12.500**

Tabel 3. Grijze maatregelen: Thema 3. Recreatie, sport, ontspanning en spelen.

Kaart 10. Groene maatregelen groengordel Soesterkwartier.

Kaart 11. Groene maatregelen deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg.

Kaart 12. Groene maatregelen deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat.

Kaart 13. Groene maatregelen deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg.

Kaart 14. Blauwe en grijze maatregelen groengordel Soesterkwartier.

Kaart 15. Blauwe en grijze maatregelen deelgebied 1. Soesterweg/Enk - Twentseweg.

Kaart 16. Blauwe en grijze maatregelen deelgebied 2. Twentseweg - Merwedestraat.

Kaart 17. Blauwe en grijze maatregelen deelgebied 3. Merwedestraat - Puntenburgerlaan/Noordewierweg.

6.2 Beheer en onderhoud

Na de uitvoering van diverse herstelwerkzaamheden, omvormingen of veranderingen in beheer en onderhoud in de groengordel zijn er de volgende typen te beheren groen (kaart 10):

- intensief gemaaid gazon;
- extensief en gefaseerd gemaaid gras (kruidenrijk gras en bloemrijk gras);
- vaste planten;
- heesters (bestaand en nieuw/biodivers sortiment);
- bomen, waaronder fruit- en noten dragende boomsoorten;
- water zonder of met natuurvriendelijke oever;
- bosplantsoen zonder of met mantel-zoom vegetatie;
- speelplekken met speeltoestellen/-aanleidingen en valdempende ondergronden;
- hagen (bestaand en nieuw), al dan niet voorzien van hekwerken;
- bestaande wandelpaden en nieuwe struin-/beleefpaden.

6.2.1 Veiligheidsmaatregelen in het kader van wetgeving

Een van de belangrijkste taken van de afdeling Leefomgeving van de gemeente Amersfoort is het zorgen voor een veilige openbare ruimte. Voor wat betreft bomen en spelen geven we handen en voeten aan de wetgeving op het gebied van zorgplicht en veiligheid door te werken met het zogenaamde 'ketenregiemodel'. Met planmatig boombeheer geven we invulling aan onze wettelijke zorgplicht voor bomen. Met planmatig speelbeheer voldoen we op die manier aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen. Dit is een stadsbrede werkwijze. Die geldt dus ook voor het Soesterkwartier:

- Bij bomen voeren we eens in de drie jaar een uitgebreide boomveiligheidscontrole uit (BVC+). Bij attentiebomen doen we dit ieder jaar. Naast de BVC+ voeren we specifieke inspecties uit naar de essentaksterfte, aantasting door massaria bij platanen en de kastanjebloedingsziekte.
  De tijdens deze controles geconstateerde zaken worden verwerkt in verschillende werkpakketten (waaronder snoei, kap en nader onderzoek, fauna nader onderzoek, ziekten en plagen) en weggezet bij de uitvoerende aannemers;
- Bij speeltoestellen, spelaanleidingen en speelondergronden voeren we één keer per jaar een hoofdinspectie uit. Jaarlijks doen we een operationele beheerinspectie en elke vier weken een schouw van de beeldkwaliteit.
  De tijdens deze inspecties en schouwen geconstateerde zaken worden verwerkt in verschillende werkpakketten (waaronder beknellingen, onderhoud urgenties 2 en 3, onderhoud urgenties 4 en 5) en weggezet bij de uitvoerende aannemers.

6.2.2 Overige aandachtspunten en werkwijze

Beeldkwaliteitsniveau en technische schouw
Op de groengordel passen we als beeldkwaliteitsniveau het basisniveau B toe conform de CROW-systematiek. Het CROW-niveau B (voldoende, functioneel) geldt zowel voor de technische staat als de netheid. Dit betekent dat we sturen op een normale levensduur, het zo min mogelijk opbouwen van achterstanden en het voorkomen van gevaarlijke situaties. Eens in de drie jaar laten we een visuele technische schouw uitvoeren op de staat en kwaliteit van alle groenvlakken, straatmeubilair, hekwerken, halfverharding et cetera. Dit doen we aan de hand van de beeldmeetlatten zoals per beheertype beschreven in de CROW.

Uitvoering beheer en onderhoud zoveel mogelijk door één vaste partij
De uitvoering van diverse werkzaamheden willen we zoveel mogelijk laten doen door één vaste aannemer. Dan kunnen we de beoogde doelstellingen, inrichtings-, beheer- en onderhoudszaken zo goed mogelijk op elkaar afstemmen. Deze aannemer kan kleinere omvormingen realiseren en vervolgens ook

de nieuwe inrichting duurzaam in stand houden. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de te creëren kruiden- en bloemrijke grasvegetaties en de mantel-zoom vegetaties bij het bosplantsoen.

Groeiplaatsinrichting en nazorg bij nieuwe aanleg
De droogte- en hitteperioden van de afgelopen jaren maken extra duidelijk hoe belangrijk het is om aandacht te hebben voor de groeiplaatsinrichting en nazorg bij de nieuwe aanleg van groen. Indien nodig verbeteren we de groeiplaatsomstandigheden. De beplanting kan zich dan beter ontwikkelen (aanslaan en gedijen). De nazorg van nieuwe bomen borgen we door de jonge bomen in de eerste drie jaar na aanplant extra water te geven. Sierheesters en vaste planten geven we extra water in de eerste twee jaar na aanplant. Voor hagen geldt het eerste jaar na aanplant. De aannemer die het nieuwe groen heeft aangelegd, is hiervoor verantwoordelijk.

Aangepast beheer en onderhoud van enkele beheergroepen
De bestaande greppels worden jaarlijks uitgemaaid en indien nodig opnieuw geprofileerd. Hondenpoep in de hondenlosloopgebieden laten we met enige regelmaat wegzuigen. Sierheesters snoeien we afhankelijk van het sortiment in het voorjaar, de zomer of de winter. Bij hagen doen we dit twee keer per jaar. Voor houtige gewassen maken we om het jaar een zogenaamd bosplantsoen-snoeiprogramma. Dit snoeiprogramma bestaat uit maatwerk-ingrepen zoals het gefaseerd dunnen en verjongen van het bosplantsoen. We handelen aantoonbaar zorgvuldig in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Wijzigingen borgen in het onderhoudsbestek
Reguliere beheer- en onderhoudsmaatregelen die periodiek worden uitgevoerd in de openbare ruimte van de groengordel zijn opgenomen in het wijkonderhoudsbestek Soesterkwartier-De Isselt. Veranderingen in de inrichting en in het beheer en onderhoud verwerken we in ons beheersysteem Geovisia. Vanuit het beheersysteem vertalen we de wijzigingen naar het onderhoudsbestek. De verantwoordelijkheid voor het voeren van directie en toezicht op de uitvoering van diverse beheer- en onderhoudswerkzaamheden, maar ook op de nieuwe aanleg van groen, ligt bij de gemeente.

Communicatie over de werkzaamheden
De afgelopen beheerperiode hebben we ervaren dat het onderhouden van contacten met de betrokkenen bij de groengordel erg belangrijk is. Ook vinden we het van belang om zorgvuldig te communiceren over de (impact van de) maatregelen die we willen uitvoeren. Bijvoorbeeld over wijzigingen van de inrichting, het beheer en onderhoud en daarmee ook het beeld van het groen. Zo gaan we de komende jaren van een cultuurlijke naar een meer natuurlijke uitstraling van het gebied.

Communiceren met de betrokkenen doen we met behulp van informatiepanelen in het veld, bewonersbrieven, de wijkkrant, de wijkwebsite, de groene pagina/Stadsberichten en de sociale media.
We proberen zo snel mogelijk (telefonisch of per mail) te reageren op meldingen over de groengordel uit de wijk. Indien nodig bezoeken we gezamenlijk met de betrokkenen de plek waar iets te gebeuren staat. Zo kunnen we ter plekke de werkzaamheden toelichten. Bijkomend voordeel hiervan is dat we dan ook horen wat er in de groengordel speelt.

CONCEPT

6.3 Rol kerngroep beheerfase

6.3.1 Meedenken

Betrokken bewoners, gebruikers en eigenaren geven aan dat zij meer afstemming wensen in de uitvoeringsfase van het beheerplan 2020-2030. Meer dan het geval was gedurende de beheerperiode 2010-2020. De gemeente is hiertoe van harte bereid. De kerngroep groengordel Soesterkwartier beraadt zich momenteel op welke manier zij zich hiervoor het best kunnen organiseren. Voor de gemeente is het in elk geval belangrijk om te overleggen met een gedragen afvaardiging van de betrokkenen bij het gebied. Een of meerdere contactpersonen die ook hun achterban proactief voorzien van voor hen belangrijke informatie. Van deze mensen verwachten we dat zij ideeën, wensen, standpunten en ervaringen inbrengen en constructief meedenken.

De kerngroep groengordel heeft aangegeven zich te willen aansluiten bij een bestaande belangengroep, zoals bijvoorbeeld de Vereniging Duurzaam Soesterkwartier. Voor wat betreft de invulling van het overleg en de afstemming met de gemeente wordt gedacht aan een gezamenlijke schouw met betrokkenen in het gebied. Een ander idee daarnaast is het oprichten van een gebruikersoverleg waaraan de kerngroep, sportclubs en verenigingen en de gemeente deelnemen.

6.3.2 Meedoen

De gemeente stimuleert en faciliteert zelfbeheer door bewoners. Dit doen we omdat we de betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving willen vergroten. Tijdens een van de bewonersbijeenkomsten opperden enkele bewoners het initiatief om met enige regelmaat zwerfafval te verwijderen. Dat begeleiden we waar nodig met middelen en/of advies. Fijn als betrokkenen bij het gebied samen de handen uit de mouwen willen steken om de groengordel mooi te houden!

CONCEPT

Bijlagen

1 Verslagen bewonersbijeenkomsten

- Verslag bijeenkomst 17 december 2019
- Verslag bijeenkomst 29 januari 2020
- Verslag bijeenkomst 5 februari 2020
- Verslag bijeenkomst 11 februari 2020
- Verslag bijeenkomst 19 februari 2020
- Verslag bijeenkomst 23 juni 2020
- Verslag bijeenkomst 30 juni 2020
- Verslag bijeenkomst 7 juli 2020
- Verslag bijeenkomst 22 september 2020

2 Kaders en randvoorwaarden

Op dit beheerplan zijn vanuit de gemeente Amersfoort het volgende budget, beleid en bijbehorende ambities kader stellend:

- Bestemmingsplan Soesterkwartier – 2011
  - Groengordel is bestemd volgens bestaand gebruik voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuur en landschap (behouden en versterken van cultuurhistorische elementen);
  - Multifunctioneel karakter door functies sport, recreatie en groen (+ maatschappelijk en wonen);
  - Bestemmingsplan wordt Omgevingsplan, inclusief afweging over functies en activiteiten in de groengordel;
  - *Discussie wel/geen permanente woonfuncties in de groengordel valt buiten de scope van een beheerplan.*

- Beleidsvisie Groenblauwe Structuur (GBS) – 2004
  - Groengordel is gelegen op overgang Utrechtse Heuvelrug naar Gelderse Vallei;
  - Behouden en versterken van cultuurhistorische elementen;
  - Zorgvuldig omgaan met ruimte: functiemenging ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
  - Voldoende groot aanbod van fiets- en wandelroutes, recreatie en toegankelijkheid;
  - Verbeteren waterbeleving en versterken duurzaam watersysteem;
  - Natuur behouden en versterken: vergroten biodiversiteit, versterken aansluiting en groene verbindingen met andere groengebieden.

- Groenvisie “Samen maken we de stad groener” – 2016
  - Alle plannen gebaseerd op GBS blijven behouden. Participatie en zelfbeheerplannen mogen niet leiden tot aanpassingen van de GBS;
  - Nadruk op de thema’s bomen, biodiversiteit, zelfbeheer, stadslandbouw, groene recreatie, water en klimaatbestendigheid;
  - Vergroten van groene gebieden;
  - Verbinden van losliggende groengebieden;
  - Verbeteren van inrichting en beheer;
  - Verzorgen van huidige natuurwaarden;
  - Vergroten biodiversiteit (o.a. bij boomsoortkeuze);
  - Aanpassen aan veranderend klimaat (klimaatadaptatie).

CONCEPT

- Bomenleidraad – 2017
  - Doel: waardevoller bomenbestand (middel: werken aan bomen met waarde);
  - Zes typen waarden:
    1. Boomwaarde: kenmerkend voor de groengordel is de diversiteit aan bomen;
    2. Waarde voor milieu, klimaat en klimaatbestendigheid: groen draagt bij aan de luchtkwaliteit, neemt CO2 op, zorgt voor verkoeling, schermt geluid af en zorgt voor waterberging;
    3. Waarde voor ruimtelijke structuur en landschap: de bomenrand langs de Amsterdamseweg is een herkenbaar groen beeld bij binnenkomst in Amersfoort. De groengordel is een groene buffer tussen het Soesterkwartier en De Isselt en een groene verbinding van het centrum naar buiten;
    4. Waarde voor ecologie en natuur: vooral als leefgebied van de sleedoornpage;
    5. Cultuurhistorische waarde: rond de Bomenbuurt aan de westkant staan prachtige monumentale bomen die het groene karakter van dit beschermd stadsgezicht versterken. Ook aan de oostkant staan monumentale bomen ter hoogte van de IJsselstraat/Dollardstraat;
    6. Gebruiks- en belevingswaarde: er wordt volop gesport en gespeeld.

- Groenkaart – 2020
  - Groengordel is via de belangrijke lijnbeplantingen van de Amsterdamseweg en Soesterweg en het groengebied Birkhoven-Bokkeduinen verbonden met de rest van het groen in Amersfoort;
  - Stadsgroen: stadspark, met vijvers Noordewierweg en Vreeland als water-hoofdstructuur;
  - Groen met herinneringen aan de historie: (Rijks)monumenten, verhalen en historie;
  - Gemeentelijk stadsgezicht Vreeland flats en omgeving;
  - Ambitie: gemengd gebied met afwisselend accent op recreatie en natuur.

- Handboek Openbare Ruimte – 2019
  - Belangrijke locaties Soesterkwartier: Bomenbuurt, Isseltseveld, Noordewierweg, Soesterweg, vijver Puntenburg;
  - Met betrekking tot de groengordel:
    - De Bomenbuurt is aangemerkt als een gemeentelijk beschermd stadsgezicht, waardoor er weinig aan de inrichting en uitstraling mag veranderen. De bestratingspatronen van waaiervormige gebakken klinkers zijn karakteristiek;
    - De vijver Puntenburg is een groot watervlak omgeven door bebouwing, hier kan het groen versterkt worden.

- Stadsrecreatiekaart – 2019
  - Kaart met bewegwijzerde wandelroutes;
  - Beweegrondje(s) door de groengordel.

- Sportnota – 2019
  - 38% van de inwoners zegt te sporten in de openbare ruimte (bron: Vrijetijdsmonitor 2018);
  - Bij de groengordel valt het op dat mensen vooral langs de wegen lopen;
  - Beweegvriendelijke inrichting;
  - Focus op laagdrempeligheid;
  - Nieuwe stadse vormen van bewegen (urban sports).

- Kaderrichtlijn water, Richtlijnen klimaatadaptatie en Klimaateffectatlas – 2019
  - Hittestress: het stedelijk hitte eiland effect is in het Soesterkwartier het hoogst van Amersfoort. Er zijn 12 tot 15 tropische dagen per jaar (30°C of meer). Een deel van de wijk scoort zeer hoog qua hittestress. Er zijn nog geen projecten gepland die aan het reduceren van hittestress kunnen bijdragen;

- Droogte: droogte in de stad kan leiden tot schade door het uitzakken van de grondwaterstand of het oppervlaktewaterpeil en verandering van de waterkwaliteit. In het Soesterkwartier is de bodemdaling op de lange termijn 1 tot 10 cm. In heel Amersfoort is het gemiddelde neerslagtekort 150 tot 180 mm per jaar. Droogte kan vooral worden beperkt door neerslag zo goed mogelijk vast te houden;
- Wateroverlast: er zijn 13 tot 15 dagen per jaar met 15mm of meer neerslag. Het Soesterkwartier ligt aan de flanken van de berg, met enkele laag gelegen delen. Hier staat ook bij neerslag die nog niet extreem is al water op straat. Twee locaties waar o.a. wateroverlast speelt, Dollard-/Spaarnestraat en Palm-/Hulststraat, worden aangepast. Aandachtspunt hierbij is dat alleen de overlastlocatie wordt aangepakt en niet de locaties waar bijv. afstromend hemelwater vandaan komt, of waar nog meer openbare verharding ligt dat tot afstroming komt;
- Wateropvangplekken groengordel: speelveld Larixstraat, parkeerplaatsen flats Vreeland, voormalige paardenweide, basketbalveld, parkeerplaats korfbalvereniging, tennisvelden, zaksloot Amsterdamseweg, hondenlosloopgebied IJsselstraat.

- Toekomstagenda Milieu 2014-2020
  - Amersfoort wil een afvalloze stad zijn. Systeem van omgekeerd inzamelen, plastic wordt aan huis opgehaald en restafval kan naar een ondergrondse container gebracht worden;
  - Beheer gericht op het vergroten van natuurwaarden:
    - Bloemrijke bermen;
    - Natuurvriendelijke oevers;
    - Faunapassages.

- Soortenmanagement Plan Soesterkwartier – 2020
  - Doelen:
    - Borgen gunstige staat van instandhouding van gebouw bewonende soorten in het Soesterkwartier;
    - Verkrijgen van een gebiedsgerichte ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming.
  - Maatregelen:
    - Realiseren nest- en verblijfplaatsen in gebouwen;
    - Verbeteren leefgebied vleermuizen en huismussen in en rondom het Soesterkwartier.

- Verkeer- en Vervoerplan Amersfoort
  - Project De Nieuwe Poort kan invloed hebben op de groengordel;
  - Dollardstraat is aangewezen als hoofdroute voor voetgangers. Dit houdt in dat aan weerzijden van de weg goede (toegankelijke) trottoirs aanwezig moeten zijn. De breedte van deze trottoirs is idealiter 1,80 meter.

- Fietsplan Amersfoort
  - Verbeteren (snel)fietsroute Amsterdamseweg: tussen de Plataanstraat en de Barchman Wuytierslaan wordt de Amsterdamseweg voorzien in een 2-richtingen fietspad;
  - Mogelijke toekomstige fietsverbinding Amsterdamseweg - Puntenburgerlaan.

- Hondenbeleid - Wandelkaart voor honden
  - Groengordel is honden aanlijngebied met opruimplicht, met uitzondering van losloopgebieden en verbodsgebieden;
  - Losloopgebieden: IJsselstraat-Dollardstraat, Berkelstraat-Dollardstraat, ten noorden van Vreelandflats, Enk, strook langs Amsterdamseweg;
  - Verbodsgebieden: voornamelijk speel- en sportplekken;
  - Hondenwandelroute met poepbakken: langs IJsselstraat-Dollardstraat-Vreeland-Larixstraat-Enk.

- Speelruimtekaart en Uitvoeringsplan speelplekken Soesterkwartier 2018-2022
  - Te versterken en op te heffen speel- en sportplekken;
  - In de groengordel zijn zes speel- en sportplekken aanwezig in de openbare ruimte:
    - Locatie 27 IJsselstraat: buurtplek, 0-18 jaar,
      visie -> behouden/ in stand houden;
    - Locatie 24 Dollardstraat: buurtplek, 0-18 jaar,
      visie -> behouden/ in stand houden;
    - Locatie 23 Dollardstraat - Johan Cruijff Court: wijkplek, 13-18 jaar,
      visie -> behouden/ in stand houden;
    - Locatie 22 Dollardstraat - trapveld: buurtplek, 7-18 jaar,
      visie -> behouden/ in stand houden;
    - Locatie 19 Larixstraat: buurtplek, 7-18 jaar,
      visie -> omvorming: “groen” zonder toestellen;
    - Locatie 18 Enk: buurtplek, 0-18 jaar,
      visie -> herinrichten: deels.

- Mogelijke vergroeningskansen / locaties Operatie Steenbreek-plus (= ontstenen openbare ruimte)
  - Locatie sportzaal Twentseweg-Amsterdamseweg: circa 150 m2 tegelverharding omvormen tot bijv. bloemrijk gras;
  - Locatie basketbalveld tussen scholen 't Kleine Anker en 't Grote Anker: circa 450 m2 asfaltverharding omvormen tot mantel-zoom vegetatie, in combinatie met een kinderskatebaan op het resterende asfalt;
  - Locatie voormalige containers in de zuidelijke punt aan de Soesterweg thv Enk.

- Privaatrechtelijke terreinen
  - Voorzieningen binnen de groengordel, die in eigendom en/of beheer en onderhoud zijn bij derden (dit geldt ook voor SRO-terreinen);
  - In de groengordel gaat het onder andere om buiten- en binnensport-, volkstuin-, speeltuin- en onderwijslocaties.

- Financiële middelen
  - Beschikbaar budget voor uitvoering van eenmalige maatregelen tijdens beheerplanperiode: € 25.000 - € 40.000 per jaar;
  - Aanvullend indien mogelijk benutten van andere financieringsbronnen voor uitvoering van eenmalige maatregelen;
  - Dagelijks beheer en onderhoud is geborgd in het wijkonderhoudsbestek Soesterkwartier-De Isselt.

CONCEPT